

Historie Tančírny v Račím Údolí

Jedna z nejkrásnějších, ale také nejvíce zdevastovaných staveb v okolí Javorníku je tzv. Tančírna, německy Georgshalle, v Račím Údolí. Dnes chátrající restaurace se sálem postavená v secesním stylu patřila k vyhlášeným výletním místům obyvatel Javorníku i širokého okolí. Oblíbené byly pěší procházky z Javorníku, přes Jánský vrch, Čertovy kazatelny, hrad Rychleby a zpět do Račího Údolí, nebo z Nových Vilémovic do Račího Údolí přes Červený Důl. Před válkou se zde o sobotách konaly zábavy, o nedělích čaje s hudbou. Okolí malebného místa zkrášloval parčík se skalkami, rododendrony, okrasnými dřevinami a stylovým venkovním posezením.

Na místě pozdější Tančírny stála koncem 19. století dřevěná parní pila, která patřila vratislavskému biskupství. V blízkosti se nacházela malá pekárna s prádelnou u Račího potoka a naproti obytný úřední domek rovněž patřící vratislavskému biskupství. Na tomtéž místě na začátku 20. století vznikla vlevo od silnice na místě pily tančírna s restaurací a hostinskými místnostmi (čp. 93), vpravo byl obytný úřední dům (čp. 98) adaptován na restaurační a hostinský objekt, po jeho pravé straně byl postaven dům podkoního a stáj pro koně, dnešní hájovna; bývalá pekárna s prádelnou byla v roce 1906 přestavěna na malý lokál zvaný „Jägerstube“ („Myslivecká jizba“). Všechny popsané budovy byly provozně propojené.

Zde je třeba podotknout, že celkově v Račím Údolí stálo asi pět výčepních či restauračních zařízení: kromě zmíněných tří ještě tzv. „Waldhaus“ (čp. 97) s šenkem a penzionem, který od roku 1913 provozoval Franz Winkler, a tzv. „Haus Isolde“, výletní restaurace s možností ubytování a tanečních zábav, dnešní budova tábora. Není tedy divu, že dolní část údolí žila bohatým společenským životem a byla oblíbeným výletním a turistickým cílem.

Secesní Tančírnu sloužící jako restaurace, taneční sál a penzion (prameny označují její sloh i jako švýcarský) nechal postavit vratislavský biskup kardinál Georg (Jiří) Kopp v letech 1906-1907, a to na místě již zmíněné zbourané parní pily. Podle kardinála Koppa (1887-1914), který je u nás znám i tím, že založil vidnavský kněžský seminář, získala Tančírna i své jméno - Georgshalle. Koncesi na restaurační a výčepní živnost získalo biskupství 17. prosince 1906.

Zděné přízemí se samostatným vchodem bylo rozděleno na dvě hlavní části, další dvě místnosti se nacházely v přístavbě. V severní části přízemí (tedy směrem k Javorníku) byla umístěna velká kuchyň, výčep a přípravní místnost. V jižní části se nacházela zásobní komora (špajz) a dvě obytné místnosti. Nebylo zapomenuto ani na sociální zařízení a dokonce na výtah, kterým se jídlo a pití dopravovalo nahoru do sálu. Vnější schody (dnes rozbité) vedly k samotnému přes 20 metrů dlouhému lokálu a tanečnímu sálu, který byl zbudován celý ze dřeva a skla. Sál byl obklopen dřevěnou verandou. Dodnes je patrné, že obložení bylo barevně lakované, dřevěné trámký byly zdobeny plastickými ornamenty (zejména vinnou révou). Nejkrásnější a zároveň také nejohroženější částí Tančírny jsou barevné vitráže, v modrém a zeleném tónu, složené v secesním kánonu. Celá budova byla elektrifikována.

Restaurační zařízení fungovalo ještě po roce 1945. Vlastníkem se staly Československé státní lesy, dále JZD a České dráhy, které jej vlastní dodnes. Způsob „hospodaření“ přivedl objekt Tančírny včetně parku na velmi tristní úroveň. Do budovy zatéká, vstupní schodiště je zničeno, stejně jako zadní část budovy i přístup do sklepa, vitrážová okna jsou ve velké míře již vybita. Podobně jako budova je zanedbán i park. K tomuto stavu se dá říci snad jen jedno: po provedení nezbytných konzervačních a restauračních prací na budově je možné kdysi tak skvostný objekt stále ještě zachránit.